

Rada
Narodowego Centrum Nauki
KR.0003.70.2024

UCHWAŁA NR 70/2024

RADY NARODOWEGO CENTRUM NAUKI

z dnia 5 lipca 2024 r.

w sprawie zwiększenia finansowania Narodowego Centrum Nauki

Na podstawie art. 17 ust. 5 ustawy z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki (tj. Dz. U. 2023 r. poz. 153), Rada Narodowego Centrum Nauki zwraca się do Ministra Nauki z apelem o zwiększenie finansowania Narodowego Centrum Nauki w 2025 roku oraz w kolejnych latach.

Narodowe Centrum Nauki odgrywa kluczową rolę w rozwoju nauki w Polsce, a zwiększenie finansowania tej instytucji jest inwestycją w przyszłość, która może przynieść liczne korzyści zarówno dla nauki, jak i dla całego społeczeństwa, w oczywisty sposób przekładając się na rozwój technologiczny, gospodarczy oraz społeczny naszego kraju. Rada NCN stoi na stanowisku, że znaczące finansowanie w naukę i badania jest konieczne po to, aby Polska mogła efektywnie konkurować z innymi krajami oraz nadążać za zmianami, które wymusza zauważalny w ostatnich latach rozwój technologii i innowacji na świecie.

Sytuacja budżetowa Narodowego Centrum Nauki w zakresie finansowania badań naukowych w ostatnich latach była dramatycznie zła, o czym mogą świadczyć historycznie niskie wartości wskaźnika sukcesu w konkursach przeprowadzanych przez Centrum. Jeszcze kilka lat temu współczynniki sukcesu w głównym konkursie NCN OPUS wynosiły 25%. W efekcie niskiego finansowania NCN z budżetu państwa, współczynnik ten spadł w 2022 roku do poziomu 17%, a w 2023 roku do 11%. Wysokość dotacji, jaką otrzymuje NCN, w żaden sposób nie odpowiada na zapotrzebowanie polskiego środowiska naukowego, wzrastającemu potencjałowi jednostek naukowych ani rosnącym ambicjom najlepszych zespołów badawczych w naszym kraju. Mając na celu długofalowy rozwój nauki w Polsce uważamy, że należy dążyć do współczynnika sukcesu w konkurach NCN w ok. 25-30%, co wiąże się ze stałym zwiększeniem finansowania agencji.

Rada Narodowego Centrum Nauki z uznaniem przyjęła decyzję Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z lutego 2024 roku w sprawie zwiększenia dotacji celowej Centrum o 200 mln zł, co było szczególnie oczekiwane przez naukowców pracujących w Polsce. Zapewniamy, że te dodatkowe środki zostały spożytkowane w najlepszy możliwy sposób na sfinansowanie najbardziej wartościowych badań z różnych dyscyplin i obszarów badawczych. Stoimy na stanowisku, że przyszłoroczny budżet Centrum powinien również uwzględniać ten wzrost w wysokości przyznawanej dotacji celowej.

Jednocześnie, z uwagi na nadal bardzo niskie wartości wskaźników sukcesu, które według obecnych szacunków w konkursach NCN OPUS rozstrzyganych w 2024 roku będą wynosiły średnio ok. 15%, apelujemy o dalsze zwiększenie dotacji celowej Narodowego Centrum Nauki o kolejne 300 mln zł w 2025 roku i w kolejnych latach. Taka zmiana pozwoliłaby na wsparcie najwyższej jakości badań podstawowych, ambitnych i ważnych również z perspektywy rozwoju państwa. Dodatkowo, umożliwiłaby Radzie powrót do dyskusji na temat systemowych rozwiązań w obowiązujących regulacjach grantowych dotyczących m.in. ograniczeń w ubieganiu się o grant, urealnienia stawek stypendiów i wynagrodzeń oraz wysokości kosztów pośrednich, które w ostatnich latach, ze względu na sytuację finansową Centrum, zostały wstrzymane.

Rada NCN stoi na stanowisku, że wsparcie finansowe dla Narodowego Centrum Nauki to inwestycja w przyszłość naszego kraju. Wzrost budżetu agencji pozwoli na finansowanie większej liczby projektów badawczych, co z kolei przyczyni się do powstawania nowych odkryć i innowacji. Środowisko naukowe w Polsce potrzebuje stabilnego wsparcia, aby móc rozwijać swoje talenty i realizować ambitne projekty. Zwiększenie finansowania Centrum stworzy szansę polskim badaczom na międzynarodową konkurencyjność oraz pozwoli na stworzenie lepszych warunków pracy, co może przyczynić się do zahamowania odpływu talentów za granicę oraz przyciągnięcia wybitnych badaczy do Polski.

Prof. dr hab. n. med. Anetta Undas
Przewodnicząca Rady
Narodowego Centrum Nauki
/– podpisano cyfrowo/